

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: هیأت تحریریه سایت «۱۰ مهر»
فرستنده: علی مشرف
۱۴ می ۲۰۲۳

تحولات اخیر در خاورمیانه

(۳)

افغانستان

مستقل از آن که خروج نیروهای امریکائی از افغانستان را ناشی از ناتوانی این نیروها در ایجاد نظم مورد نظر غرب در آن کشور و یا تغییر اهداف ستراتیژیک امریکا با هدف تمرکز نیروها در اطراف چین بدانیم، امروز ایالات متحده باید تبعات این تصمیم را پذیرا باشد. جمهوری خواهان در کمیته امور خارجی مجلس نمایندگان گزارشی ۱۱۵ صفحه‌ای را با عنوان "شکست ستراتیژیک: ارزیابی خروج امریکا از افغانستان" منتشر کرده‌اند. این گزارش ضمن نادرست خواندن این تصمیم بایده، معتقد است که خروج نظامیان پیامدهای غم‌انگیز و قابل اجتنابی برای امریکا به همراه داشته است. (۱۷) یکی از نمایندگان پس از نشر این گزارش به خبرنگاران گفت: "چشم و گوش خود را در منطقه از دست داده‌ایم و در تاریکی قرار گرفته‌ایم. ما نه تنها در افغانستان دیگر قادر به پایش فعالیت‌های طالبان، داعش و القاعده نیستیم، بلکه در مورد تهدید چین، روسیه و ایران نیز در تاریکی قرار داریم. ... اطلاع پیدا کرده‌ایم که تعداد نیروهای القاعده احتمالاً بیشتر از قبل از ۱۱ سپتمبر شده و آنان پایگاه امنی در افغانستان به‌دست آورده‌اند." رفتار امریکا اکنون در قبال دولت طالبان سیاست شلاق و شیرینی است. از طرفی دسترسی طالبان به دارائی‌های کشور را مسدود کرده و به‌طور غیرمستقیم از مخالفان آنها در خارج حمایت می‌کند و از سوئی با باقی گذاشتن مقادری زیادی اسلحه و حفظ تعدادی پایگاه‌های جاسوسی مخفی در صدد بی‌ثبات‌سازی منطقه است [نویسنده کمک نقدی هر هفته ۴۰ میلیون دلار از جانب امریکا را تذکر نداده است که باید به مثابه بخشی از سیاست شلاق و شیرینی در نظر گرفته شود- فرستنده مطلب]. در حالی که زمستان به‌خصوص سخت امسال، بحران انسانی را در افغانستان تشدید کرده، به‌نظر می‌رسد روند

آزادسازی دارائی‌های این کشور متوقف شده است. یک صندوق ویژه در سپتامبر ۲۰۲۲ در ژنیو با این هدف ایجاد شد که سپرده‌هایی که از زمان روی کار آمدن طالبان در اگست ۲۰۲۱ مسدود مانده بود، در نهایت به بانک مرکزی افغانستان بازگردانده شود. این روند ادامه داشت تا در ۱۱ فیبروری، واشنگتن - با تصمیمی که اقتصاددانان افغانستان "محرابی"، آن را سیاسی توصیف می‌کند - برآن شد که نیمی از ۷ میلیارد دالر دارائی افغانستان را به خانواده‌های قربانیان ۱۱ سپتمبر اختصاص دهد. رئیس‌جمهور بایدن در فرمان اجرائی خود در ۱۱ فیبروری ۲۰۲۲ ادعا می‌کند که بحران انسانی و فروپاشی اقتصاد افغانستان "یک تهدید غیرعادی و فوق‌العاده برای امنیت ملی و سیاست خارجی ایالات متحده است". از این رو، حفظ "برخی از دارائی‌های بانک مرکزی افغانستان" توسط مؤسسات مالی ایالات متحده، برای رسیدگی به این وضعیت اضطرار ملی و رفاه مردم افغانستان از اهمیت بالائی برخوردار است. رئیس‌جمهور سپس تصریح کرد که نمایندگان قربانیان تروریسم، "ادعاهای قانونی" را علیه اموال بانک مرکزی افغانستان مطرح کرده‌اند، که او با فرمان مورد بحث، آنها را متوقف کرده است. "محرابی" می‌نویسد که توقف ناگهانی بودجه توسعه بین‌المللی پس از به قدرت رسیدن طالبان "فوراً به انقباض ۴۰ درصدی اقتصاد منجر شد". کمک‌های بین‌المللی به تنهایی ۴۵ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور را تشکیل می‌دهد و ۷۵ درصد بودجه را تأمین می‌کند. برای علی م. لطیفی، یک روزنامه‌نگار آزاد مستقر در کابل، "همه اینها باعث از بین رفتن بیش از ۷۰۰ هزار شغل شده است. رهبران طالبان از این محدودیت‌های مالی کمترین آسیبی ندیده‌اند. شهروندان عادی بهای آن را می‌پردازند. آنها در تلاش برای یافتن پول نقد و شغل هستند و مجبورند در زمستان امسال بین گرمایش [خانه] و غذا یکی را انتخاب کنند". بر اساس آمارهای سازمان غیردولتی دیده‌بان حقوق بشر، در پایان ۲۰۲۲، یک سال و نیم پس از تغییر رژیم، ۹۰ درصد از جمعیت در ناامنی غذایی قرار داشتند. بدون دسترسی به ذخایر اصلی خود، بانک مرکزی افغانستان دیگر قادر به ایفای نقش خود در تثبیت پول محلی و قیمت‌ها نیست. (۱۸)

در ادامه گردهمایی گذشته، این بار نیز حدود ۳۵ چهره و شخصیت مخالف طالبان از جمله احمد مسعود در شهر وین اتریش از ۲۴ تا ۲۶ اپریل (۴ تا ۶ اردیبهشت) گردهم آمدند تا در مورد «اقدامات سیاسی هماهنگ» علیه هیأت حاکمه افغانستان بحث کنند. (۱۹) ذبیح‌الله مجاهد سخنگوی امارت اسلامی می‌گوید که رهبران سیاسی حکومت پیشین نباید به فکر دامن زدن جنگ در افغانستان باشند. او اضافه کرد که افغانستان دوباره به سوی جنگ و هرج‌ومرج و تفرقه نمی‌رود و آنها که در وین جمع شده‌اند متأسفانه کسانی هستند که امتحان خود را قبلاً در افغانستان داده اند... در این جلسه، شماری از چهره‌های سیاسی از جمله احمد مسعود، رنگین دادفر سینتا، صلاح‌الدین ربانی، رحمت‌الله نبیل، محمد محقق، فوزیه کوفی، فضل‌احمد معنوی دعوت شده بودند. (۲۰)

در مقایسه با این رفتار امریکا و کشورهای غربی با امارت اسلامی، همسایگان افغانستان و دولت‌های ایران، روسیه و چین رفتار کاملاً متفاوتی در پیش گرفته‌اند. روش این کشورها کوشش در برقراری تعاملات با امارت اسلامی و ایجاد روش‌هایی برای دخول آن به جامعه جهانی در عین تلاش برای متقاعد کردن دولت طالبان به رعایت حقوق بشر در افغانستان است. آنها می‌دانند که انزوا و تحریم بیشتر، طالبان را به‌سوی همکاری با امپریالیسم سوق خواهد داد. «عمران خان» نخست‌وزیر پیشین پاکستان در مصاحبه با «کانال ۴» انگلیس تأکید کرد طالبان در وضعیت تحریم و انزوا به درخواست غرب به‌ویژه برای رفع ممنوعیت تحصیل دختران پاسخ مثبت نمی‌دهد. وی افزود غرب باید در وهله اول حکومت افغانستان را وارد حلقه جامعه جهانی کند، سپس درباره حقوق بشر با آنها حرف بزند. نخست‌وزیر پیشین پاکستان در بخشی از این مصاحبه اظهار داشت "اگر کشورهای غربی می‌خواهند بر حکومت کنونی افغانستان تأثیر بگذارند، باید آنها را در جامعه جهانی بپذیرند". وی گفت: "من بارها گفته‌ام که با آنها تعامل کنید. بگذارید آنها

شامل جریان اصلی شوند. شما آن‌ها را منزوی می‌کنید. در این صورت چه توقعی از آن‌ها دارید؟". سرگئی لاوروف وزیر خارجه روسیه که ریاست دوره‌ای شورای امنیت سازمان ملل متحد را به‌عهده دارد، در حاشیه اجلاس مجمع عمومی اظهار داشت که شرایط به‌رسمیت شناختن حکومت سرپرست افغانستان نزد مسکو، تشکیل حکومت فراگیر و رعایت حقوق بشر، است. آقای لاوروف تأکید کرده که مذاکره با امارت اسلامی در حال حاضر یک نیاز است. (۲۱) از اقدامات مثبتی که در راه ادغام امارت اسلامی در اقتصاد منطقه شده است، کوشش در راه پذیرش این دولت در سازمان همکاری شانگهای است. افغانستان فعلاً به‌عنوان عضو ناظر به این سازمان پیوسته است.

عارف علوی، رئیس‌جمهور پاکستان گفت ثبات در افغانستان برای توسعه و موفقیت دهلیز اقتصادی چین و پاکستان (سی‌پک) مهم است و چین به‌دنبال تأمین صلح و ثبات در افغانستان هستند. به گفته علوی شماری از کشورهای آسیای مرکزی نیز علاقه دارند تا از مسیر افغانستان به بندر گوادر وصل شوند. عارف علوی گفت بسیاری از کشورهای آسیای مرکزی که در همسایگی افغانستان هستند، نیز آرزو دارند که از راه گوادر صادرات داشته باشند. ما نیز در تلاش این هستیم و چین نیز نقش بزرگی در برقراری صلح افغانستان دارد. زمانی که صلح تأمین شود، چین و پاکستان با هم یکجا دشواری‌ها را از برابر افغانستان دور خواهند کرد. آنجا بازسازی خواهد شد و در کنار آن، این پروژه نیز کامیاب خواهد شد. (۲۲)

سخن آخر

ورود هم‌جانبه اقتصادی - سیاسی چین به خاورمیانه، امکان جدیدی برای تشنج‌زدائی در منطقه و رهائی از زنجیرهای اقتصادی که غرب به پای کشورهای منطقه بسته است، فراهم می‌کند. این روند به‌همراه پیشروی روسیه در جنگ سرنوشت سازش با ناتو در اوکراین، تحقیر بزرگی برای امپراتوری است. لذا همان‌طور که په په اسکوبار از زبان بزروکوف کارشناس روسی مسایل بین‌المللی نقل می‌کند امپراتوری در عکس‌العمل به این تحقیرهای عظیم در پی آنست که جنوب اوراسیا - از ترکیه تا چین و همچنین منطقه خاورمیانه را به مدد اسرائیل - به آتش بکشد. بنابراین جای تعجب نیست که این مناطق که به سرعت در حال توسعه هستند به‌طور بالقوه توسط قدرت هژمون به انبار باروتی بدل شوند. امپراتوری سعی دارد با استفاده از تلاش‌های سازمان‌های جاسوسی خود، برای تحقق مرزهای سؤال برانگیزی که ابتداء در نقشه "خاورمیانه جدید" مطرح شد، درگیری‌های نظامی در منطقه به‌راه بیندازد. امید امپراتوری به دامن زدن تشنج در مناطقی مانند کشمیر، ارمنستان - آذربایجان، اسرائیل و همسایگانش، و نیز تحریک تمایلات جدائی‌طلبانه‌ای (چون بلوچستان و کردستان) است (۲۳). بزرگترین مشکل برای کشورهای این مناطق حفظ ثبات داخلی در طول این دوران گذار به جهان چندقطبی است. و این ثبات داخلی تنها به بهای کسب مشروعیت این دولت‌ها در میان مردم هر کشور، به دست می‌آید.

زیرنویس‌ها

۱۷- "کنگره امریکا: افغانستان بار دیگر به پناهگاه هراس‌افکنان مبدل شده‌است" - اطلس نیوز ۲۹ مرداد-اسد- ۱۴۰۱
۱۸- " ایالات متحده دارائی های بانک مرکزی افغانستان را مسدود می کند، مردم بهای آن را می پردازند"، لوموند

دییلماتیک فارسی، <https://tinyurl.com/xzxpkkq>

۱۹- مخالفان هیأت حاکمه افغانستان در وین گردهم می آیند. بی بی سی، ۳ اردیبهشت- ثور- ۱۴۰۲

۲۰- " واکنش امارت اسلامی به جلسه ویانا". طلوع نیوز، اول اردیبهشت- ثور ۱۴۰۲

۲۱- همان جا

۲۲- به نقل از کانال تلگرامی " مطالعات پاکستان "

۲۳- <https://strategic-culture.org/news/the-empires-revenge-set-fire-to-southern-2023/04/22>
[eurasia/](#)

۱۱ اردیبهشت- ثور- ۱۴۰۲